

KURUMSAL YÖNETİM VE ENTEGRE RAPORLAMA İLİŞKİSİ: BİST KURUMSAL YÖNETİM ENDEKSİ'NDE YER ALAN İŞLETMELER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA *

Öğr. Gör. Dr. Filiz YÜKSEL^a

Ampirik Araştırma
(Empirical Research)

*Muhasebe ve Vergi
Uygulamaları Dergisi
Nisan 2018; Özel Sayı: 188-207*

ÖZ

Kurumsal yönetim ilkelerinden olan şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkeleri gereğince kurumsal raporlar hazırlanmakta ve sunulmaktadır. Kurumsal raporlardan birisi de entegre raporlamadır. Entegre raporlama, işletme faaliyetleri sonucunda yaratılan değerini entegre rapor ile bilgi kullanıcılarına aktarılması sürecidir. Entegre raporlamada yol gösterici rehber Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi (Çerçeve)'dir. Bu çalışmada, 2016 yılında BİST Kurumsal Yönetim Endeksi'nde yer alan işletmelerin 2016 yılına ait yıllık faaliyet raporları Çerçeve'de yer alan içerik öğelerinden oluşturulan ölçütler doğrultusunda içerik analizine tabi tutularak incelenen raporların entegre raporlamaya uygunluğu tespit edilmeye, hesaplanan entegre raporlama skoru ve içerik öğeleri skorları ile kurumsal yönetim derecelendirme notları karşılaştırılarak kurumsal yönetim ilkeleri ile entegre raporlama ilkeleri arasındaki ilişki regresyon analizi ile incelenmeye çalışılmıştır. Çalışma sonucunda, entegre rapor skoru ile kurumsal yönetim derecelendirme notu, pay sahipleri derecelendirme notu, kamuyu aydınlatma derecelendirme notu, menfaat sahipleri derecelendirme notu, yönetim kurulu derecelendirme notu arasında pozitif yönlü bir ilişki tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Kurumsal Yönetim, Entegre Raporlama, Entegre Rapor, BİST Kurumsal Yönetim Endeksi

JEL Kodları: M400, M410, M480.

* Bu makale, 13-17 Aralık 2017 tarihinde Erzurum'da düzenlenen 4.Uluslararası Muhasebe ve Finans Araştırmaları Kongresinde sunulmuş olan özet bildirinin genişletilmiş tam metnidir.

^a T.C.Dumlupınar Üniversitesi, Domaniç Hayme Ana MYO, filizyuksele@windowslive.com

RELATIONSHIP BETWEEN CORPORATE GOVERNANCE AND INTEGRATED REPORTING: A RESEARCH ON THE COMPANIES IN THE BIST CORPORATE GOVERNANCE INDEX

ABSTRACT

Corporate reports are prepared and presented in accordance with the transparency and accountability principles of corporate governance principles. One of the corporate reports is the integrated reporting. Integrated reporting is the process of transferring the value created at the end of business activities to the information users through an integrated report. The guideline for integrated reporting is the International Integrated Reporting Framework (Framework). In this study, 2016 annual reports of companies in the BIST Corporate Governance Index has been subject to content analysis in accordance with criteria that generated from content items in the Framework, the compliance of the examined reports with the integrated reporting has been tried to be determined, integrated reporting score and content factor scores and corporate governance rating grades has been compared to examine the relationship between corporate governance principles and integrated reporting principles. As a result of the study, a positive relationship was found between the integrated report score and the corporate governance rating score, shareholder rating score, public disclosure rating score, stakeholder rating score, and management board rating score.

Keywords: Corporate Governance, Integrated Reporting, Integrated Report, BIST Corporate Governance Index

JEL Codes: M400, M410, M480

1. GİRİŞ

Kurumsal yönetim, işletmeyle ilgili olan tüm paydaş gruplarının menfaatleri dikkate alınarak oluşturulan işletme stratejisi doğrultusunda yönetim fonksiyonlarının yerine getirilmesi süreci, olarak tanımlanabilir. Etkin bir kurumsal yönetim sisteminin varlığı için yönetim faaliyetlerinin Eşitlik, Sorumluluk, Şeffaflık ve Hesap Verilebilirlik ilkelerine uygun bir şekilde yürütülmesi gerekmektedir. İşletme faaliyetlerinin tüm paydaş gruplarının menfaatlerini gözeterek şekilde kurumsal yönetim ilkeleri doğrultusunda yürütüldüğü yine kurumsal yönetim ilkelerinden olan şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkeleri gereğince hazırlanan kurumsal raporlar vasıtasıyla bilgi kullanıcılarına sunulmaktadır. Kurumsal raporlamanın temelinde finansal raporlama olduğu bilinmektedir. Finansal raporlar, işletme faaliyetlerine ilişkin finansal performansı bilgi kullanıcılarına aktarmak için hazırlanmak ve sunulmak zorunluluğu olan raporlardır. İşletme faaliyetlerine ilişkin finansal olmayan performans

sonuçları ise gönüllülük esası çerçevesinde hazırlanan ve sunulan çevresel raporlar, kurumsal sosyal sorumluluk raporları veya sürdürülebilirlik raporları vasıtasıyla bilgi kullanıcılarına aktarılmaktadır. Bununla birlikte 2009 yılından beri kurumsal raporlamada yeni bir yaklaşım olarak nitelendirilen entegre raporlama uluslararası organizasyonlar, ulusal organizasyonlar, hükümetler, işletmeler ve akademisyenler tarafından tartışılmakta ve desteklenmektedir. Entegre raporlama, entegre düşünce temelinde gerçekleştirilen işletme faaliyetleri sonucunda yaratılan değer entegre rapor ile bilgi kullanıcılarına aktarılması sürecidir. Entegre raporlama sürecinde işletmelerin Uluslararası Entegre Raporlama Konseyi (International Integrated Reporting Council - IIRC) tarafından hazırlanan ve Aralık 2013'te yayınlanan Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi'nde yer alan ilkeleri dikkate almaları önerilmektedir.

Kurumsal yönetim ilkeleri ve Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi (Çerçeve) ilkeleri incelendiğinde, etkin bir kurumsal yönetim sistemine sahip işletmelerin entegre raporlama sürecine hazır olacağı söylenebilir. Bu düşünce temelinde Çalışmamızda, kurumsal yönetim ilkeleri ile Çerçeve'de yer alan entegre raporlama ilkeleri arasındaki ilişki incelenmeye çalışılmıştır. Bu doğrultuda öncelikle, 2016 yılında BİST Kurumsal Yönetim Endeksi'nde yer alan işletmelerin 2016 yılına ait yıllık faaliyet raporları Çerçeve'de yer alan içerik öğelerinden oluşturulan ölçütler doğrultusunda içerik analizine tabi tutularak, işletmelerin entegre raporlama skoru hesaplanmıştır. Sonrasında, raporları incelenen işletmelerin entegre rapor skoru ile kurumsal yönetim derecelendirme notları karşılaştırılarak kurumsal yönetim ilkeleri ile entegre raporlama ilkeleri arasındaki ilişki incelenmeye çalışılmıştır.

2. KURUMSAL YÖNETİM KAVRAMI VE İLKELERİ

İlk olarak “1960 yılında şirket politikasının yapısını ve işleyişini işaret etmek için kullanılmış” (Becht vd., 2002:2) olduğu ifade edilen kurumsal yönetim kavramı önceleri işletme sahip veya sahipleri ile yöneticileri arasındaki ilişkileri düzenlemeye yönelik bir sistem olarak algılanmış ve tanımlanmıştır. 1992 yılında “Kurumsal Yönetimin Finansal Boyutu Komitesi” tarafından yayınlanan ve “Cadbury Raporu” olarak da anılan “Kurumsal Yönetimin Finansal Boyutu” başlıklı raporda kurumsal yönetimin tanımı yapılmıştır. Buna göre, “kurumsal yönetim, şirketlerin

yönetildiği ve kontrol edildiği sistemdir” (Cadbury Raporu, 1992: s.2). Cadbury Raporu’na göre işletme yönetimi hissedarlar tarafından seçilmekte, seçilen yönetim yasal düzenlemeler çerçevesinde hissedarların menfaatlerini gözetecek şekilde işletme varlık ve kaynaklarını yönetmektedir.

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (Organisation for Economic Co-operation and Development – OECD) tarafından 2004 yılında yapılan tanıma göre, “Kurumsal Yönetim, bir şirketin yönetimi, yönetim kurulu, pay sahipleri ve diğer paydaşları arasındaki bir dizi ilişkiyi kapsayan, şirketin hedeflerinin belirlendiği bir yapıyı ortaya koyan, bu hedeflere nasıl ulaşılacağı ve performansın nasıl denetleneceğinin yollarını çizen bir sistemdir (OECD, 2004: s.11).

Görüldüğü gibi 1992 yılında “Kurumsal Yönetimin Finansal Boyutu” başlıklı raporda kurumsal yönetim işletme sahipleri ile yöneticiler arasındaki ilişkileri düzenleyen bir sistem olarak tanımlanmakta iken OECD tarafından 2004 yılında yapılan tanımda kurumsal yönetim işletme ile pay sahipleri ve diğer tüm paydaşlar arasındaki ilişkileri düzenleyen bir sistem olarak tanımlanmıştır. Güney Afrika Yönetim Enstitüsü (Institute of Directors in Southern Africa - IoDSA) bünyesindeki King Komitesi tarafından 1 Kasım 2016 tarihinde yayınlanan “King IV Report on Corporate Governance for South Africa 2016” başlıklı raporda, kurumsal yönetim tanımına etik, kültür ve liderlik kavramları da dahil edilmiştir. Buna göre, “Kurumsal Yönetim, etik kültür, iyi yönetişim, etkili kontrol ve yasallık yönetişim çıktılarına ulaşma yolunda yönetim organı tarafından gerçekleştirilen etik ve etkili liderlik olarak tanımlanabilir” (IoDSA, 2016: s.20).

Etkin bir kurumsal yönetim sisteminin varlığı için işletme yönetimi kurumsal yönetim ilkelerine uygun davranmak durumundadır. Eşitlik, sorumluluk, şeffaflık ve hesap verilebilirlik temeline dayanan bu ilkeler kurumsal yönetimin kapsamlı olarak ele alındığı ilk rapor olarak nitelendirilen Cadbury Raporu’nda Yönetim Kurulu, Denetim ve Hissedarlar olmak üzere 3 temel başlık altında açıklanmıştır.

OECD tarafından ilk olarak 2004 yılında yayımlanan kurumsal yönetim ilkeleri 2015 yılında güncellenmiştir. 2015 yılında “G20/OECD Kurumsal Yönetim İlkeleri” başlığı ile sunulan rapora göre kurumsal yönetim ilkeleri 6 başlık altında toplanmıştır. Bunlar:

- Etkin kurumsal yönetim çerçevesinin temelini sağlanması

- Pay sahiplerinin hakları ve adil muamele görmeleri ile temel ortaklık işlevleri
- Kurumsal yatırımcılar, pay senedi piyasaları ve diğer araçlar
- Menfaat sahiplerinin rolü
- Kamuyu aydınlatma ve şeffaflık
- Yönetim kurulunun sorumlulukları

Ülkemizde SPK tarafından 2003 yılında yayımlanan “Kurumsal Yönetim İlkeleri”, temelde 1999 yılında OECD tarafından yayımlanan ilkeler esas alınmak üzere, diğer ülkelerin düzenlemeleri incelenerek, ülkemize özgü koşullar dikkate alınarak hazırlanmıştır. Bu ilkeler üzerinde, birtakım düzeltme ve eklemeler yapılarak Şubat 2005’te “Sermaye Piyasası Kurumsal Yönetim İlkeleri” başlığı ile tekrar yayımlanmıştır. Eşitlik, sorumluluk, şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkelerini temel alan “Sermaye Piyasası Kurumsal Yönetim İlkeleri” pay sahipleri, kamuyu aydınlatma ve şeffaflık, menfaat sahipleri ve yönetim kurulu olmak üzere dört temel bölümden oluşmaktadır.

Bu bölümleri şu şekilde özetlemek mümkündür:

- **Bölüm I Pay Sahipleri:** Pay sahiplerinin haklarının kullanımının kolaylaştırılması, pay sahiplerinin hakları, payların devri ve pay sahiplerine eşit işlem ile ilgili ilkelere yer verilmiştir.
- **Bölüm II Kamuyu Aydınlatma ve Şeffaflık:** Kamuyu aydınlatma esasları ve araçları, işletme ile pay sahipleri, yönetim kurulu ve yöneticiler arasındaki ilişkilerin, finansal bilgilerin kamuya açıklanmasına, bağımsız denetim, ticari sır içerden öğrenenlerin ticareti, kamuya açıklanması gereken önemli olay ve gelişmelere ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.
- **Bölüm III Menfaat Sahipleri:** Menfaat sahiplerine ilişkin şirket politikası, şirket malvarlığının korunması, pay sahipleri, çalışanlar, müşteriler, tedarikçiler ile ilişkiler, etik kurallar düzenlenmiş, Ayrıca işletmenin sosyal sorumluluğuna ilişkin ilkelere yer verilmiştir.
- **Bölüm IV Yönetim Kurulu:** Yönetim kurulunun oluşumu, temel fonksiyonları, görev ve sorumlulukları, mali hakları, yönetim kuruluna bağlı komiteler, yöneticilere ilişkin ilkelere yer verilmiştir.

3. ENTEGRE RAPORLAMA VE İLKELERİ

İşletme faaliyetlerine ilişkin performans şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkeleri doğrultusunda kurumsal raporlar vasıtasıyla bilgi kullanıcılarına sunulmaktadır. İşletmenin belli bir dönemdeki finansal performansı hazırlanması ve sunulması zorunlu olan finansal raporlar aracılığıyla bilgi kullanıcılarına açıklanmaktadır. İşletmenin belli bir dönemde faaliyetleri ile doğal çevre ve toplum üzerinde yarattığı etki ise gönüllülük esasına dayalı olarak çevresel raporlama, kurumsal sosyal sorumluluk raporları veya sürdürülebilirlik raporları aracılığıyla bilgi kullanıcılarına sunulmaktadır. Diğer bir ifadeyle finansal performans ile finansal olmayan performans bilgiler arası bağlantı olmaksızın ayrı raporlarda sunulmaktadır. Bu durum işletme faaliyetlerinin bir bütün olarak değerlendirilebilmesine imkan vermemektedir. Finansal performans ile finansal olmayan performansın bilgiler arası bağlantı sağlanacak şekilde tek bir raporda sunulması gerekliliği 2009 yılında kurumsal raporlamada yeni bir yaklaşım olarak nitelendirilen entegre raporlamayı gündeme getirmiştir.

“The Prince’s Accounting for Sustainability (A4S) Project kapsamında, 17 Aralık 2009 tarihinde “Governance&Collaboration: Establishing an International Integrated Reporting Committee” temalı A4S forumunda Galler Prensi tarafından, kurumsal raporlamada entegre yaklaşımı geliştirmeleri için, Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu (International Federation of Accountants -IFAC) ile Küresel Raporlama Girişimi (Global Reporting Initiative -GRI) işbirliğine davet edilmiştir”(www.accountingforsustainability.org/). Bu davet ile birlikte IFAC ve GRI’nin ortak çalışması sonucunda 2010 yılında Uluslararası Entegre Raporlama Konseyi (International Integrated Reporting Council – IIRC) kurulmuştur. IIRC tarafından yapılan çalışmalar sonucunda 5 Aralık 2013’te entegre raporlama sürecine yol gösterici rehber niteliğinde olan Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi yayınlanmıştır.

Entegre Raporlama, entegre düşünce biçimi üzerine inşa edilen ve bir kuruluş tarafından zaman içinde yaratılan değer hakkında bir entegre rapor ve değer yaratma sürecinin unsurları hakkındaki diğer ilgili bildirimlerin yayınlanmasıyla sonuçlanan bir süreçtir (IIR, 2013: s.33). Bir entegre rapor bir kuruluşun stratejisinin, kurumsal yönetiminin, performansının ve beklentilerinin kuruluş dış çevresi bağlamında kısa, orta ve uzun vadede değer yaratmayı nasıl sağlayacağını kısa ve öz bir şekilde bildirilmesidir (IIRC, 2013: s.7). Entegre raporlama, iç ve dış

çevre unsurları dikkate alınarak, entegre düşünce ile işletmenin değer yaratma sürecinin kısa, öz ve açık bir şekilde paydaşlara sunulmasına ilişkin raporlamadır. Başka bir ifade ile entegre raporlama, entegre düşünce temelinde faaliyetlerini yürüten işletmelerin kısa, orta ve uzun vadede tüm paydaşlar için değer yaratma sürecini entegre rapor ile bilgi kullanıcılarına sunma sürecidir (Yüksel, 2017: s.34).

Entegre raporlama bir süreç olup, bu süreç tüm paydaşların menfaatini sağlayacak şekilde işletme stratejisinin oluşturulmasından, entegre düşünce temelinde işletme faaliyetlerinin yürütülmesine ve tüm sermaye unsurları üzerinde yaratılan değer entegre rapor ile bilgi kullanıcılarına aktarılması ile sonuçlanır. Entegre raporlama sürecinde işletmelere yol gösterici nitelikte olan rehber Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi (Çerçeve)'dir. Çerçeve, IIRC tarafından Aralık 2013'de yayınlanmış olup, Giriş ve Entegre Rapor olmak üzere iki temel bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde Çerçeve'nin kullanımı konusunda bilgi verilmiştir. Ayrıca kavram karmaşasını önlemek için değer yaratma, sermaye öğeleri ve değer yaratma süreci açıklanmıştır. Entegre Raporlama bölümünde ise entegre raporlama sürecinde işletmelere yol gösterici ilkeler olan Kılavuz İlkeler ile entegre raporda açıklanması tavsiye edilen İçerik Öğeleri açıklanmıştır. Bu içerik öğeleri şunlardır:

- Kurumsal Genel Görünüm ve Dış Çevre
- Kurumsal Yönetim
- İş Modeli
- Riskler ve Fırsatlar
- Strateji ve Kaynak Aktarımı
- Performans
- Genel Görünüş
- Hazırlık ve Sunumun Temeli

4. KURUMSAL YÖNETİM VE ENTEGRE RAPORLAMA İLİŞKİSİ

4.1. Çalışmanın Amacı ve Yöntemi

Şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkeleri gereğince işletmeler tarafından kurumsal raporlar hazırlanmaktadır. Etkin bir kurumsal yönetim sistemine sahip olan işletmelerin kurumsal raporları tüm kurumsal raporlama ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olacaktır. Etkin bir kurumsal yönetim sistemine sahip olan işletmelerin entegre raporlama sürecine hazır olacağı, entegre raporlamayı kolayca benimseyebilecekleri söylenebilir. Bu doğrultuda çalışmanın amacı, 2016 yılında BİST Kurumsal Yönetim Endeksi'nde işlem gören işletmelerin yıllık faaliyet raporlarının entegre raporlamaya uygunluk derecesini belirlemek, Kurumsal Yönetim İlkeleri ile Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi İçerik Ögeleri arasındaki ilişkiyi incelemektir.

Bu amaç doğrultusunda araştırma evreni olarak 2016 yılında BİST Kurumsal Yönetim Endeksinde işlem gören işletmeler seçilmiştir. BİST Kurumsal Yönetim Endeksi'nde yer alan işletmeler Tablo-1'de verilmiştir. BİST Kurumsal Yönetim Endeksi'nde yer alan işletmelerden Global Yatırım Holding A.Ş.'nin 2016 yılına ait faaliyet raporuna ulaşılamadığı için bu işletme araştırma kapsamından çıkartılmıştır.

Tablo-1: 2016 yılı BİST Kurumsal Yönetim Endeksi'nde İşlem Gören İşletmeler

1	Akiş GYO	26	İzocam Ticaret ve Sanayi A.Ş.
2	Akmerkez Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.	27	Logo Yazılım Sanayi ve Ticaret A.Ş.
3	Aksa Akrilik Kimya Sanayii A.Ş.	28	Migros Ticaret A.Ş.
4	Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş.	29	Otokar Otomotiv ve Savunma Sanayi A.Ş.
5	Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi	30	Park Elektrik Üretim Madencilik Sanayi Ve Ticaret A.Ş.
6	Anadolu Efes Biracılık ve Malt Sanayii A.Ş.	31	Pegasus Hava Taşımacılığı A.Ş.
7	Arçelik A.Ş.	32	Pınar Entegre Et ve Un Sanayii A.Ş.
8	Aselsan Elektronik Sanayi ve Ticaret A.Ş.	33	Pınar Su Sanayi ve Ticaret A.Ş.
9	Aygaz A.Ş.	34	Pınar Süt Mamulleri Sanayii A.Ş.
10	Coca-Cola İçecek A.Ş.	35	Şekerbank T.A.Ş.
11	Creditwest Faktoring A.Ş.	36	Tav Havalimanları Holding A.Ş.
12	Doğan Şirketler Grubu Holding A.Ş.	37	Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.
13	Doğuş Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.	38	Turcas Petrol A.Ş.
14	Doğuş Otomotiv Servis ve Ticaret A.Ş.	39	Tüpraş-Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
15	Enka İnşaat ve Sanayi A.Ş.	40	Türk Prysmian Kablo ve Sistemleri A.Ş.
16	Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.	41	Türk Telekomünikasyon A.Ş.
17	Garanti Faktoring A.Ş.	42	Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş.
18	Garanti Yatırım Ortaklığı A.Ş.	43	Türkiye Garanti Bankası A.Ş.
19	Global Yatırım Holding A.Ş.	44	Türkiye Halk Bankası A.Ş.
20	Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş.	45	Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.
21	İhlas Ev Aletleri İmalat Sanayi ve Ticaret A.Ş.	46	Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş.
22	İhlas Holding A.Ş.	47	Vestel Elektronik Sanayi ve Ticaret A.Ş.
23	İş Finansal Kiralama A.Ş.	48	Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.
24	İş Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.	49	Yazıcılar Holding A.Ş.
25	İş Yatırım Menkul Değerler A.Ş.		

Kaynak: <https://www.kap.org.tr/tr/Endeksler> (21.05.2017)

Tablo-1’de verilen BİST Kurumsal Yönetim Endeksi’nde yer alan işletmelerin 2016 yılına ait faaliyet raporları Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi İçerik Öğelerinden oluşturulan ve Tablo-2’de verilen ölçütler doğrultusunda içerik analizine tabi tutulmuştur. Ayrıca yapılan puanlama sonrasında her bir raporda açıklanan içerik öğelerine ait ortalama puan hesaplanmıştır. Yapılan puanlama ve hesaplama sonrasında elde edilen skorlar ile BİST Kurumsal Yönetim Endeksi’nde işlem gören işletmelerin 2016 yılına ait Kurumsal Yönetim derecelendirme notu, Pay Sahipleri derecelendirme notu, Kamuyu Aydınlatma ve Şeffaflık derecelendirme notu, Menfaat Sahipleri derecelendirme notu, Yönetim Kurulu derecelendirme notu arasındaki ilişki SPSS 20 İstatistiksel Analiz Programı kullanılarak analize tabi tutulmuştur.

Tablo-2: Bu Araştırmada Ölçüt Olarak Kullanılan İçerik Öğeleri

4A Kurumsal genel görünüm ve dış çevre		4E Strateji ve kaynak aktarımı	
1	Kuruluşun misyonu, vizyonu, kültürü, etik ilke ve değerleri açıklanmıştır.	24	Kuruluşun kısa, orta ve uzun vadedeki stratejik amaçları ve bu stratejik amaçlara ulaşmak için uyguladığı ya da uygulamayı planladığı stratejiler raporda açıklanmıştır.
2	Kuruluşun Mülkiyet ve faaliyet yapısı açıklanmıştır.	25	İşletmenin Stratejisini uygulamak için gereken kaynak aktarımı planları açıklanmıştır.
3	Kuruluşun Temel faaliyetleri ve pazarları, pazardaki konumu açıklanmıştır.	26	İşletmenin Kısa, orta ve uzun vadede başarıları ve hedeflenen sonuçları nasıl ölçüleceği açıklanmıştır.
4	Ekonomik denge, küreselleşme ve endüstri trendleri gibi makro ve mikro ekonomik koşullar	27	Kuruluşun stratejisi ve kaynak aktarımı planları ile diğer İçerik Öğelerinin kapsamında olan bilgiler arasındaki bağlantı açıklanmıştır.
5	Kuruluşun faaliyet gösterdiği yasal ve düzenleyici ortam açıklanmıştır.	28	Strateji ve kaynak aktarımı planlarının dış çevreden ve tanımlanan risk ve fırsatlardan nasıl etkilendiği ve bunlara nasıl yanıt verdiğine dair bilgi verilmiştir.
6	Kurumsal yönetim sorumlularının kuruluşun stratejik yönünü ve risk yönetimine karşı yaklaşımını belirlemek ve izlemek amacıyla aldığı önlemler hakkında bilgi verilmiştir.	29	Strateji ve kaynak aktarımı planlarının sermaye öğelerini ve bu sermaye öğeleriyle ilgili risk yönetimi düzenlemelerini nasıl etkilediği hakkında açıklama yapılmıştır.
7	Kuruluşun kültürünün, etik ilkelerinin ve değerlerinin başlıca paydaşlarla ilişkiler dahil olmak üzere sermaye öğelerini kullanımına ve bunları etkilemesine nasıl yansıtıldığı açıklanmıştır.	30	Strateji ve kaynak aktarımı planlarını formüle ederken kullanılan paydaş etkileşiminin temel özellikleri ve bulguları raporda açıklanmıştır.
4B Kurumsal Yönetim		4F Performans	
8	Kurumsal yönetim sorumlularının becerileri ve farklı yönleri (örneğin insanların geçmişi, cinsiyeti, liyakati ve deneyimi) dahil olmak üzere kuruluşun liderlik yapısı ve yasal gereklilikler açıklanmıştır.	31	• Hedefler ve risk ve fırsatlar açısından nitel göstergeler ile bunların önemi, etkileri ve bunların oluşturulmasında kullanılan yöntem ve varsayımlar hakkında açıklamalar, KPI'lar a ilişkin açıklamalar yapılmıştır.

9	Kurumsal yönetim sorumlularının yenilikçiliği teşvik etmek ve hayata geçirmek için üstlendiği sorumluluk	32	• Değer zincirinin üst ve alt seviyelerindeki sermaye öğeleri üzerindeki etkiler dahil olmak üzere kuruluşun sermaye öğeleri üzerindeki (pozitif ve negatif) etkileri tam ve doğru bir biçimde açıklanmıştır.
10	Kuruluşun yasal gereklilikleri aşan kurumsal yönetim uygulamaları yürütüp yürütmediği hakkında bilgi verilmiştir.	33	• Temel paydaş ilişkilerinin durumu ve kuruluşun temel paydaşların meşru ihtiyaç ve isteklerine nasıl yanıt verdiği hakkında açıklama yapılmıştır.
11	Ücret ve teşvikler ile kısa, orta ve uzun vadede değer yaratma arasında ve bunların kuruluşun sermaye öğelerini kullanması ve etkilemesi üzerinde nasıl bir bağlantı kurulduğu açıklanmıştır.	34	• Geçmiş ile mevcut performans arasındaki ve mevcut performans ile kuruluşun genel görünüşü arasındaki bağlantılar açıklanmıştır.
4C İş modeli		4G Genel görünüş	
12	İş modelinin temel öğeleri hakkında net bir açıklama yapılmıştır.	35	• Kuruluşun kısa, orta ve uzun vadede dış çevresinde karşılaşması muhtemel durumlar hakkındaki beklentileri ve bu durumların işletmeyi nasıl etkileyeceği açıklanmıştır.
13	İş modelinin temel öğelerini vurgulayan basit bir şema ve bunu desteklemek üzere bu öğelerin kuruluş açısından ilgisi hakkında net bir açıklama yapılmıştır.	36	• Kuruluşun halihazırda karşısına çıkması muhtemel kritik zorluklara ve belirsizliklere yanıt vermek için nasıl teşkilatlandığına dair açıklama yapılmıştır.
14	Strateji, risk ve fırsatlar ve performans (KPI'lar ile maliyetlerin düşürülmesi ve gelirler gibi mali konular vb.) gibi diğer İçerik Öğelerinin kapsamında ele alınan bilgilere yönlendiren bağlantılar açıklanmıştır.	4H Hazırlık ve sunum temeli	
15	İşletme faaliyetlerinde kullanılan temel girdilerin kuruluşun bağlı olduğu sermaye öğeleriyle nasıl bir ilgisi olduğu açıklanmıştır.	37	• Kuruluşun önemlilik belirleme sürecinin bir özeti raporda verilmiştir.
16	Kuruluşun pazarda kendisini nasıl farklılaştırdığı açıklanmıştır (örneğin ürün farklılaşması, Pazar segmentasyonu, teslimat kanalları ve pazarlama)	38	• Raporlama sınırı ve nasıl belirlendiği hakkında bir açıklama yapılmıştır.
17	İş modeli değişime ve yeniliğe uyum sağlamak için nasıl tasarlandığına dair bilgi verilmiştir.	39	• Maddi konuları nitelemek veya değerlendirmek için kullanılan başlıca çerçevelerin ve yöntemlerin bir özeti verilmiştir.
18	Ürünler, yan ürünler ve atıklar gibi kuruluşun temel ürün ve hizmetleri tanımlanmıştır.		
19	İşletme faaliyetleri sonucunda İç sonuçlar (örneğin çalışanların morali, kuruluşun itibarı, gelirler ve nakit akışı) ve dış sonuçlar (örneğin müşteri memnuniyeti, vergi ödemeleri, marka sadakati, toplumsal ve çevresel etkiler) açıklanmıştır.		
20	İşletme faaliyetleri sonucunda Olumlu sonuçlar (yani sermaye öğelerinde net artışla sonuçlanan ve dolayısıyla değer yaratanlar) ve olumsuz sonuçlar (yani sermaye öğelerinde net azalmayla sonuçlanan ve dolayısıyla değeri azaltanlar) açıklanmıştır.		
4D Riskler ve fırsatlar			
21	• Risk ve fırsatların spesifik kaynağı (iç, dış ya da yaygın şekliyle bu ikisinin karışımı)		

	hakkında açıklama yapılmıştır.		
22	• Kuruluş, risk veya fırsatın gerçekleşme ihtimalini ve gerçekleşmesi halinde etkisinin büyüklüğüne ilişkin raporda açıklama yapmıştır.		
23	• İşletme ilişkili stratejik amaçların, stratejilerin, politikaların, hedeflerin ve KPI'ların belirlenmesi dahil olmak üzere temel riskleri azaltmak veya yönetmek ya da temel fırsatlardan değer yaratmak için aldığı önlemlere dair açıklama yapmıştır.		

Kaynak: Ölçütler Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi İçerik Öğelerinden seçilmiştir.

4.2. Kurumsal Yönetim İlkeleri ile Entegre Raporlama İçerik Öğeleri Arasındaki İlişkinin Hesaplanması

Araştırma kapsamında yer alan işletmelere ait yıllık faaliyet raporları üzerinde içerik analizinde puanlama yapabilmek için kukla değişken kullanılmıştır. Tablo-2’de yer alan her bir ölçüt için faaliyet raporunda yeterli açıklama yapılmış ise işletmeye 2 puan, açıklama yapılmış ancak yeterli değil ise işletmeye 1 puan, açıklama yapılmamış ise işletmeye 0 puan verilmiştir. Yapılan içerik analizi ve puanlama sonrasında işletme tarafından alınan toplam puan işletmenin alabileceği maksimum puana bölünerek işletmenin entegre rapor skoru hesaplanmıştır. İşletmenin alabileceği maksimum puan 78 (ölçüt sayısı x yeterli açıklama kukla değişkeni) (39 x 2)’dir. Bu veriler ışığında işletmenin entegre rapor skoru şu şekilde hesaplanmıştır:

$$\text{İşletmenin entegre rapor skoru} = \frac{\text{İşletmenin toplam puanı}}{\text{işletmenin alabileceği maksimum puan}} \quad (1)$$

Bu eşitliğin kullanılmasıyla örneklemimizde yer alan işletmeler için hesaplanan entegre rapor skorları, her bir İçerik Ögesi için hesaplanan ortalama puanlar, araştırmamız kapsamındaki işletmeler için yetkilendirilmiş kuruluşlar tarafından 2016 yılında hesaplanan kurumsal yönetim derecelendirme notları Tablo-3’te verilmiştir. İşletmelerin kurumsal yönetim derecelendirme notları, resmi internet sitelerinde yayınlamış oldukları 2016 yılına ait Kurumsal Yönetim Derecelendirme Raporlarından elde edilmiştir.

Tablo-3: Bu Araştırma Kapsamındaki İşletmelerin Entegre Rapor Skorları, İçerik Ögeleri Skorları ve Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notları

	2016 yılında BİST Kurumsal Yönetim Endeksi'nde işlem gören işletmeler	Entegre Rapor Skoru	4A Kurumsal Genel Görünüm ve Dış Çevre Skoru	4B Kurumsal Yönetim Skoru	4C İş Modeli Skoru	4D Riskler ve Fırsatlar Skoru	4E Strateji ve Kaynak Aktarımı Skoru	4F Performans Skoru	4G Genel Görünüş Skoru	4H Hazırlık ve Sunum Temeli Skoru	Kurumsal Yönetim Notu				
											Kurumsal Yönetim Notu	Pay Sahipleri Derecelendirme Notu	Kamuyu Aydınlatma Derecelendirme Notu	Menfaat Sahipleri Derecelendirme Notu	Yönetim Kurulu Derecelendirme Notu
1	Akiş G.Y.O.	0,5256	1,8571	1	1	1	0,7142	1	1	0,3333	9,44	9,134	9,635	9,775	9,373
2	Akmerkez G.Y.O. A.Ş.	0,4615	1,2857	1,25	1	1	0,5714	1	1	0	9,22	8,739	9,359	9,531	9,342
3	Aksa Akrilik Kimya Sanayii A.Ş.	0,6538	2	1,25	1,2222	1	1,1428	1,75	1	0,3333	9,6	9,73	9,84	9,88	9,21
4	Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş.	0,6923	2	1,75	1,2222	1,33333333	1,1428	1,25	2	0,3333	8,75	8,83	9,04	8,56	8,58
5	Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi	0,7051	2	1	1,3333	1,33333333	1,2857	1,75	2	0,3333	9,3	9,445	9,569	9,253	9,024
6	Anadolu Efes Biracılık ve Malt Sanayii A.Ş.	0,7051	1,7142	1,25	1,4444	1,33333333	1,4285	1,5	2	0,3333	9,58	9,53	9,85	9,95	9,26
7	Arçelik A.Ş.	0,7564	2	1,5	1,4444	1,66666667	1,2857	1,75	2	0,3333	9,52	9,52	9,72	9,91	9,22
8	Aselsan Elektronik Sanayi ve Ticaret A.Ş.	0,6282	1,8571	1	1,4444	1	0,8571	1,75	1	0,3333	9,15	8,362	9,846	9,587	9,032
9	Aygaz A.Ş.	0,6794	1,8571	1	1,4444	1,33333333	1,1428	1,75	1,5	0,3333	9,36	9,53	9,88	9,2	9,14
10	Coca-Cola İçecek A.Ş.	0,7948	1,8571	1,5	1,6666	1,66666667	1,4285	2	2	0,3333	9,45	8,836	9,855	9,948	9,38
11	Creditwest Faktoring A.Ş.	0,4871	1,5714	1	1	1,33333333	0,4285	1	1	0,3333	8,46	8,32	8,6	8,13	8,67
12	Doğan Şirketler Grubu Holding A.Ş.	0,7051	2	1,25	1,4444	1,33333333	1,2857	1,5	1,5	0,3333	9,398	9,488	9,65	9,351	9,175
13	Doğuş Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.	0,5128	1,5714	1	1	1,33333333	0,7142	1	1	0,3333	8,92	9,474	8,852	8,688	8,685
14	Doğuş Otomotiv Servis ve Ticaret A.Ş.	0,7692	2	1,5	1,4444	1,66666667	1,571428571	1,5	2	0,3333	9,51	9,476	9,667	9,395	9,461
15	Enka İnşaat ve Sanayi A.Ş.	0,6282	1,8571	1,25	1,4444	1	1	1,25	1	0,3333	9,18	9,538	9,362	9,604	8,599
16	Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.	0,6794	1,8571	1,25	1,4444	1,33333333	1	1,75	1,5	0,3333	9,02	9,089	9,451	9,298	8,539
17	Garanti Faktoring A.Ş.	0,7692	1,8571	1,25	1,6666	1,66666667	1,2857	2	2	0,3333	9,26	9,202	9,767	9,09	9,001
18	Garanti Yatırım Ortaklığı A.Ş.	0,4230	1,1428	0,75	0,7777	1,33333333	0,5714	1	1	0,3333	9,4	9,45	9,567	9,495	9,21
19	Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş.	0,6794	1,8571	1	1,4444	1,33333333	1,1428	1,75	1,5	0,3333	9,28	9,477	9,277	9,809	8,912
20	İhlas Ev Aletleri İmalat Sanayi ve Ticaret A.Ş.	0,4615	1,28571	1,25	1	1	0,5714	1	1	0	8,08	8,08	8,11	7,56	8,29
21	İhlas Holding A.Ş.	0,5256	1,8571	1	1	1	0,7142	1	1	0,3333	8,05	7,8	8,29	7,54	8,26
22	İş Finansal Kiralama A.Ş.	0,6282	1,8571	1,25	1,4444	1	1	1,25	1	0,3333	9,17	8,613	9,634	9,531	9,077

23	İş Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.	0,5512	1,8571	1	1,1111	1	0,8571	1	1	0,3333	9,341	9,149	9,846	9,566	9,021
24	İş Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	0,5128	1,5714	1	1	1,3333	0,7142	1	1	0,3333	9,36	9,2	9,59	9,49	9,25
25	İzocam Ticaret ve Sanayi A.Ş.	0,5256	1,8571	1	1	1	0,7142	1	1	0,3333	9,28	9,385	9,567	9,193	9,038
26	Logo Yazılım Sanayi ve Ticaret A.Ş.	0,5384	1,8571	1	1	1	0,8571	1	1	0,3333	9,12	9,073	8,833	9,6	9,167
27	Migros Ticaret A.Ş.	0,6538	2	1,25	1,2222	1	1,1428	1,75	1	0,3333	9,501	9,545	9,738	9,951	9,095
28	Otokar Otomotiv ve Savunma Sanayi A.Ş.	0,7051	2	1,25	1,4444	1,3333	1,2857	1,5	1,5	0,3333	9,32	9,533	9,257	9,713	9,041
29	Park Elektrik Üretim Madencilik Sanayi ve Ticaret A.Ş.	0,5128	1,5714	1	1	1,3333	0,7142	1	1	0,3333	9,078	8,79	9,725	8,781	8,951
30	Pegasus Hava Taşımacılığı A.Ş.	0,4871	1,5714	1	1	1,3333	0,4285	1	1	0,3333	9,17	9,089	9,451	9,093	9,064
31	Pınar Entegre Et ve Un Sanayii A.Ş.	0,7179	2	1	1,3333	1,6666	1,2857	1,75	2	0,3333	9,26	8,818	9,379	9,759	9,289
32	Pınar Su Sanayi ve Ticaret A.Ş.	0,7179	2	1	1,3333	1,6666	1,2857	1,75	2	0,3333	9,38	9,521	9,234	9,698	9,247
33	Pınar Süt Mamulleri Sanayii A.Ş.	0,7179	2	1	1,3333	1,6666	1,2857	1,75	2	0,3333	9,24	8,685	9,382	9,833	9,272
34	Şekerbank T.A.Ş.	0,8333	2	2	1,4444	1,6666	1,7142	2	2	0,3333	9,19	9,177	9,167	9,534	9,081
35	Tav Havalimanları Holding A.Ş.	0,9102	2	1,75	1,8888	2	2	2	2	0,3333	9,54	9,494	9,734	9,882	9,283
36	Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.	0,6794	2	1,25	1,3333	1	1,1428	2	1	0,3333	9,14	8,848	9,398	9,951	9,067
37	Turcas Petrol A.Ş.	0,5769	1,8571	1	1	1	0,8571	1,75	1	0,3333	9,48	9,453	9,584	9,598	9,387
38	Tüpraş-Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.	0,7179	2	1	1,3333	1,6666	1,2857	1,75	2	0,3333	9,42	9,551	9,255	9,766	9,28
39	Türk Prysmian Kablo ve Sistemleri A.Ş.	0,5384	1,8571	1	1	1	0,8571	1	1	0,3333	9,092	9,194	9,232	9,226	8,86
40	Türk Telekomünikasyon A.Ş.	0,6538	2	1,25	1,2222	1	1,1428	1,75	1	0,3333	9,02	8,456	9,729	9,269	8,822
41	Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş.	0,5128	1,5714	1	1	1,3333	0,7142	1	1	0,3333	9,15	8,488	9,524	9,951	9,01
42	Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	0,8717	2	1,5	1,8888	2	1,7142	2	2	0,3333	9,27	9,22	9,25	9,23	9,34
43	Türkiye Halk Bankası A.Ş.	0,6538	2	1,25	1,2222	1	1,1428	1,75	1	0,3333	9,3	9,479	9,433	9,516	8,975
44	Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.	0,7051	1,8571	1,5	1,3333	1,6666	1	1,75	2	0,3333	9,53	9,49	9,67	9,85	9,32
45	Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş.	0,8205	2	1,5	1,7777	1,6666	1,5714	1,75	2	0,3333	9,44	9,536	9,698	9,67	9,092
46	Vestel Elektronik Sanayi ve Ticaret A.Ş.	0,5384	1,8571	1	1	1	0,8571	1	1	0,3333	9,36	9,49	9,71	9,12	9,12
47	Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	0,5384	1,8571	1	1	1	0,8571	1	1	0,3333	9,34	9,59	9,25	9,35	9,23
48	Yazıcılar Holding A.Ş.	0,46153	1,2857	1,25	1	1	0,5714	1	1	0	9,188	8,636	9,667	9,74	9,004

Tablo-3'te görüldüğü gibi, araştırmamız kapsamındaki 48 işletmeden yüzde 87,5'ini oluşturan 42 işletmenin entegre rapor skorları yüzde 50'nin üzerindedir. Diğer bir ifadeyle araştırmamız kapsamındaki 48 işletmeden 42 işletmenin 2016 yılına ait yıllık faaliyet raporu Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi İçerik öğelerine uygun olarak hazırlanmıştır. TAV Havalimanları Holding A.Ş. 0,9102 skor ile, Türkiye Garanti Bankası A.Ş. 0,8717 skor ile, Şekerbank T.A.Ş. 0,8333 skor ile, Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş. 0,8205 skor ile 0,80 üzeri skora sahiplerdir. Ülkemizde entegre raporlamaya ilişkin herhangi bir yasal düzenleme bulunmamasına karşın, hesapladığımız bu uygunluk derecesi (0,875) Ülkemizde entegre raporlamanın kolaylıkla uygulanabileceğinin bir göstergesidir denilebilir.

Araştırma kapsamında incelenen bir diğer konu da Kurumsal Yönetim İlkeleri ile Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi İçerik Öğeleri arasında ilişki olup olmadığıdır. Bu ilişkinin incelenebilmesi için araştırmamız kapsamında hesaplanan entegre rapor skoru, içerik öğeleri skorları ve kurumsal yönetim derecelendirme notları arasında SPSS 20 İstatistiksel Analiz Programı kullanılarak korelasyon analizi yapılmasına karar verilmiştir. Araştırma kapsamında öncelikle içerik analizine tabi tutulan her bir raporun İçerik Öğelerinden aldığı puanların ortalaması hesaplanmıştır. 4A Kurumsal Genel Görünüş ve Dış Çevre, 4B Kurumsal Yönetim, 4C İş Modeli, 4D Riskler ve Fırsatlar, 4E Strateji ve Kaynak Aktarımı, 4F Performans, 4G Genel Görünüş ve 4H Hazırlık ve Sunum Temeli İçerik Öğeleri için hesaplanan ortalama puanlar Tablo-3'te verilmiştir. Sonrasında Tablo-3'te görüldüğü gibi araştırma kapsamındaki işletmelerin 2016 yılına ait kurumsal yönetim derecelendirme notları işletmelerin yıllık faaliyet raporlarından veya kurumsal yönetim uyum derecelendirme raporlarından elde edilmiştir. Bu veriler ışığında SPSS 20 İstatistiksel Analiz Programı kullanılarak yapılan Pearson Korelasyon analizi sonuçları Tablo-4 ve Tablo-5'te verilmiştir.

Tablo-4: Entegre Rapor Skoru ile Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notları Arasındaki İlişki

		Entegre Rapor Skoru	Kurumsal Yönetim Notu	Pay Sahipleri Derecelendirme Notu	Kamuyu Aydınlatma Derecelendirme Notu	Menfaat Sahipleri Derecelendirme Notu	Yönetim Kurulu Derecelendirme Notu
Entegre Rapor Skoru	Pearson Korelasyon	1	,408**	,351*	,298*	,386**	,323*
	Anlamlılık (2-uçlu)		,004	,014	,039	,007	,025
Kurumsal Yönetim Notu	Pearson Korelasyon	,408**	1	,772**	,827**	,871**	,849**
	Anlamlılık (2-uçlu)	,004		,000	,000	,000	,000

Pay Sahipleri Derecelendirme Notu	Pearson Korelasyon	,351*	,772**	1	,453**	,518**	,496**
	Anlamlılık (2-uçlu)	,014	,000		,001	,000	,000
Kamuyu Aydınlatma Derecelendirme Notu	Pearson Korelasyon	,298*	,827**	,453**	1	,706**	,624**
	Anlamlılık (2-uçlu)	,039	,000	,001		,000	,000
Menfaat Sahipleri Derecelendirme Notu	Pearson Korelasyon	,386**	,871**	,518**	,706**	1	,736**
	Anlamlılık (2-uçlu)	,007	,000	,000	,000		,000
Yönetim Kurulu Derecelendirme Notu	Pearson Korelasyon	,323*	,849**	,496**	,624**	,736**	1
	Anlamlılık (2-uçlu)	,025	,000	,000	,000	,000	

** . Kolesayon 0,01 düzeyinde anlamlıdır (2-uçlu).

* . Kolesayon 0,05 düzeyinde anlamlıdır (2-uçlu).

Tablo-4'te verilen analiz sonuçlarından görüldüğü gibi;

- Entegre rapor skoru ile kurumsal yönetim notu arasında 0,01 anlamlılık seviyesinde 0,408 oranında pozitif yönlü,
- Entegre rapor skoru ile pay sahipleri derecelendirme notu arasında 0,05 anlamlılık seviyesinde 0,351 oranında pozitif yönlü,
- Entegre rapor skoru ile kamuyu aydınlatma derecelendirme notu arasında 0,05 anlamlılık seviyesinde 0,298 oranında pozitif yönlü,
- Entegre rapor skoru ile menfaat sahipleri derecelendirme notu arasında 0,01 anlamlılık seviyesinde 0,386 oranında pozitif yönlü,
- Entegre rapor skoru ile yönetim kurulu derecelendirme notu arasında 0,05 anlamlılık seviyesinde 0,323 oranında pozitif yönlü, bir ilişki mevcuttur.

Tablo-5'te Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi İçerik Öğeleri ile Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notları arasındaki korelasyon analizinin sonuçları verilmiştir. Tablo-5'te görüldüğü gibi;

- 4A Kurumsal Genel Görünüş ve Dış Çevre içerik ögesi ile Kurumsal Yönetim Notu arasında 0,05 anlamlılık seviyesinde 0,326 oranında pozitif yönlü bir ilişki,
- 4A Kurumsal Genel Görünüş ve Dış Çevre içerik ögesi ile Pay Sahipleri Derecelendirme Notu arasında 0,05 anlamlılık seviyesinde 0,345 oranında pozitif yönlü bir ilişki,

- 4A Kurumsal Genel Görünüş ve Dış Çevre içerik ögesi ile Menfaat Sahipleri Derecelendirme Notu arasında 0,05 anlamlılık seviyesinde 0,310 oranında pozitif yönlü bir ilişki,
- 4C İş Modeli içerik ögesi ile Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notu arasında 0,05 anlamlılık seviyesinde 0,341 oranında pozitif yönlü bir ilişki,
- 4C İş Modeli içerik ögesi ile Kamuyu Aydınlatma Derecelendirme Notu arasında 0,05 anlamlılık seviyesinde 0,318 oranında pozitif yönlü bir ilişki,
- 4C İş Modeli içerik ögesi ile Menfaat Sahipleri Derecelendirme Notu arasında 0,05 anlamlılık seviyesinde 0,340 oranında pozitif yönlü bir ilişki,
- 4D Risk ve Fırsatlar içerik ögesi ile Yönetim Kurulu Derecelendirme Notu arasında 0,05 anlamlılık seviyesinde 0,361 oranında pozitif yönlü bir ilişki,
- 4E Strateji ve Kaynak Aktarımı içerik ögesi ile Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notu arasında 0,01 anlamlılık seviyesinde 0,449 oranında pozitif yönlü bir ilişki,
- 4E Strateji ve Kaynak Aktarımı içerik ögesi ile Pay Sahipleri Derecelendirme Notu arasında 0,01 anlamlılık seviyesinde 0,406 oranında pozitif yönlü bir ilişki,
- 4E Strateji ve Kaynak Aktarımı içerik ögesi ile Kamuyu Aydınlatma Derecelendirme Notu arasında 0,05 anlamlılık seviyesinde 0,298 oranında pozitif yönlü bir ilişki,
- 4E Strateji ve Kaynak Aktarımı içerik ögesi ile Menfaat Sahipleri Derecelendirme Notu arasında 0,01 anlamlılık seviyesinde 0,412 oranında pozitif yönlü bir ilişki,
- 4E Strateji ve Kaynak Aktarımı içerik ögesi ile Yönetim Kurulu Derecelendirme Notu arasında 0,01 anlamlılık seviyesinde 0,368 oranında pozitif yönlü bir ilişki,
- 4F Kurumsal Yönetim içerik ögesi ile Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notu arasında 0,01 anlamlılık seviyesinde 0,402 oranında pozitif yönlü bir ilişki,
- 4F Kurumsal Yönetim içerik ögesi ile Kamuyu Aydınlatma Derecelendirme Notu arasında 0,05 anlamlılık seviyesinde 0,344 oranında pozitif yönlü bir ilişki,
- 4F Kurumsal Yönetim içerik ögesi ile Menfaat Sahipleri Derecelendirme Notu arasında 0,01 anlamlılık seviyesinde 0,440 oranında pozitif yönlü bir ilişki,

- 4F Kurumsal Yönetim içerik ögesi ile Yönetim Kurulu Derecelendirme Notu arasında 0,05 anlamlılık seviyesinde 0,319 oranında pozitif yönlü bir ilişki,
- 4G Genel Görünüş içerik ögesi ile Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notu arasında 0,05 anlamlılık seviyesinde 0,318 oranında pozitif yönlü bir ilişki,
- 4G Genel Görünüş içerik ögesi ile Pay Sahipleri Derecelendirme Notu arasında 0,05 anlamlılık seviyesinde 0,288 oranında pozitif yönlü bir ilişki,
- 4G Genel Görünüş içerik ögesi ile Yönetim Kurulu Derecelendirme Notu arasında 0,05 anlamlılık seviyesinde 0,331 oranında pozitif yönlü bir ilişki,
- 4H Hazırlık ve Sunum Temeli içerik ögesi ile Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notu arasında 0,05 anlamlılık seviyesinde 0,316 oranında pozitif yönlü bir ilişki,
- 4H Hazırlık ve Sunum Temeli içerik ögesi ile Pay Sahipleri Derecelendirme Notu arasında 0,01 anlamlılık seviyesinde 0,373 oranında pozitif yönlü bir ilişki, mevcuttur.

Tablo-5: Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi İçerik Öğeleri ile Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notları Arasındaki İlişki

		Kurumsal Yönetim Notu	Pay Sahipleri	Kamuyu Aydınlatma	Menfaat Sahipleri	Yönetim Kurulu	4A Kur.Gn.G ör. Dış Çevre	4B Kur.Yön.	4C İş Modeli	4D Risk ve Fırsat	4E Str.ve Kaynak Aktarımı	4F Performans	4G Genel Görünüş	4H Hazırlık ve Sunum Temeli
4A Kur.Gn.Gör.Dış Çevre	Pearson Korelasyon	,326 ⁺	,345 ⁺	0,22	,310 ⁺	0,202	1	,615 ^{**}	,750 ^{**}	,551 ^{**}	,725 ^{**}	,729 ^{**}	,585 ^{**}	,726 ^{**}
	Anlamlılık (2-uçlu)	0,024	0,016	0,133	0,032	0,168		0	0	0	0	0	0	0
4B Kur.Yön.	Pearson Korelasyon	0,111	0,092	0,085	0,129	0,06	,615 ^{**}	1	,738 ^{**}	,607 ^{**}	,715 ^{**}	,620 ^{**}	,628 ^{**}	0,227
	Anlamlılık (2-uçlu)	0,451	0,532	0,567	0,383	0,688	0		0	0	0	0	0	0,117
4C İş Modeli	Pearson Korelasyon	,341 ⁺	0,257	,318 ⁺	,340 ⁺	0,232	,750 ^{**}	,738 ^{**}	1	,757 ^{**}	,880 ^{**}	,849 ^{**}	,773 ^{**}	,463 ^{**}
	Anlamlılık (2-uçlu)	0,018	0,078	0,027	0,018	0,113	0	0	0	0	0	0	0	0,001
4D Risk ve Fırsat	Pearson Korelasyon	0,282	0,239	0,115	0,196	,361 ⁺	,551 ^{**}	,607 ^{**}	,757 ^{**}	1	,729 ^{**}	,656 ^{**}	,878 ^{**}	,448 ^{**}
	Anlamlılık (2-uçlu)	0,052	0,102	0,436	0,181	0,012	0	0	0		0	0	0	0,001
4E Str.ve Kaynak Aktarımı	Pearson Korelasyon	,449 ^{**}	,406 ^{**}	,298 ⁺	,412 ^{**}	,368 ⁺	,725 ^{**}	,715 ^{**}	,880 ^{**}	,729 ^{**}	1	,837 ^{**}	,822 ^{**}	,471 ^{**}
	Anlamlılık (2-uçlu)	0,001	0,004	0,039	0,004	0,01	0	0	0	0		0	0	0,001
4F Performans	Pearson Korelasyon	,402 ^{**}	0,284	,344 ⁺	,440 ^{**}	,319 ⁺	,729 ^{**}	,620 ^{**}	,849 ^{**}	,656 ^{**}	,837 ^{**}	1	,720 ^{**}	,461 ^{**}
	Anlamlılık (2-uçlu)	0,005	0,051	0,017	0,002	0,027	0	0	0	0	0		0	0,001
4G Genel Görünüş	Pearson Korelasyon	,318 ⁺	,288 ⁺	0,16	0,251	,331 ⁺	,585 ^{**}	,628 ^{**}	,773 ^{**}	,878 ^{**}	,822 ^{**}	,720 ^{**}	1	,366 ^{**}
	Anlamlılık (2-uçlu)	0,028	0,047	0,278	0,085	0,022	0	0	0	0	0	0		0,01
4H Hazırlık ve Sunum Temeli	Pearson Korelasyon	,316 ⁺	,373 ^{**}	0,265	0,218	0,17	,726 ^{**}	0,227	,463 ^{**}	,448 ^{**}	,471 ^{**}	,461 ^{**}	,366 ^{**}	1
	Anlamlılık (2-uçlu)	0,028	0,009	0,068	0,137	0,248	0	0,117	0,001	0,001	0,001	0,001	0,01	
Kurumsal Yönetim Notu	Pearson Korelasyon	1	,772 ^{**}	,827 ^{**}	,871 ^{**}	,849 ^{**}	,326 ⁺	0,111	,341 ⁺	0,282	,449 ^{**}	,402 ^{**}	,318 ⁺	,316 ⁺
	Anlamlılık (2-uçlu)		0	0	0	0	0,024	0,451	0,018	0,052	0,001	0,005	0,028	0,028
Pay Sahipleri	Pearson Korelasyon	,772 ^{**}	1	,453 ^{**}	,518 ^{**}	,496 ^{**}	,345 ⁺	0,092	0,257	0,239	,406 ^{**}	0,284	,288 ⁺	,373 ^{**}
	Anlamlılık (2-uçlu)	0		0,001	0	0	0,016	0,532	0,078	0,102	0,004	0,051	0,047	0,009
Kamuyu Aydınlatma	Pearson Korelasyon	,827 ^{**}	,453 ^{**}	1	,706 ^{**}	,624 ^{**}	0,22	0,085	,318 ⁺	0,115	,298 ⁺	,344 ⁺	0,16	0,265
	Anlamlılık (2-uçlu)	0	0,001		0	0	0,133	0,567	0,027	0,436	0,039	0,017	0,278	0,068
Menfaat Sahipleri	Pearson Korelasyon	,871 ^{**}	,518 ^{**}	,706 ^{**}	1	,736 ^{**}	,310 ⁺	0,129	,340 ⁺	0,196	,412 ^{**}	,440 ^{**}	0,251	0,218
	Anlamlılık (2-uçlu)	0	0	0		0	0,032	0,383	0,018	0,181	0,004	0,002	0,085	0,137
Yönetim Kurulu	Pearson Korelasyon	,849 ^{**}	,496 ^{**}	,624 ^{**}	,736 ^{**}	1	0,202	0,06	0,232	,361 ⁺	,368 ⁺	,319 ⁺	,331 ⁺	0,17
	Anlamlılık (2-uçlu)	0	0	0	0		0,168	0,688	0,113	0,012	0,01	0,027	0,022	0,248

** . Kolesayon 0,01 düzeyinde anlamlıdır (2-uçlu).

* . Kolesayon 0,05 düzeyinde anlamlıdır (2-uçlu).

5. SONUÇ

1960'lı yıllardan beri üzerinde tartışılan ve önemi her geçen gün artan kurumsal yönetim kavramı hem işletme sahip veya sahipleri hem de işletmeyle ilgili tüm paydaşlar için önemli sonuçlar doğurabilecek bir kavramdır. İşletmeler etkin bir kurumsal yönetim sistemi oluşturup işlerliğini sağlayarak tüm paydaşlar için değer yaratmaya çalışmalıdır. Değer kavramı önceleri finansal performansı ifade etmek için kullanılırken, son zamanlarda finansal performans yanında finansal olmayan performansı ifade etmek için de kullanılmaktadır. İşletmeler tarafından yaratılan değer, finansal ve finansal olmayan performansın entegre raporlama süreci sonunda entegre rapor ile bilgi kullanıcılarına aktarılması 2009 yılından beri gündemde olan bir konudur.

Etkin bir kurumsal yönetim sistemine sahip olan işletmelerin tüm paydaşlar için yarattığı değeri entegre raporlama ile bilgi kullanıcılarına aktarması daha olasıdır. Buradan hareketle bu çalışmada 2016 yılında BİST Kurumsal Yönetim Endeksi'nde işlem gören işletmelerin yıllık faaliyet raporlarının entegre raporlamaya uygunluk derecesinin belirlenmesi, Kurumsal Yönetim İlkeleri ile Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi İçerik Öğeleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda 2016 yılında BİST Kurumsal Yönetim Endeksi'nde işlem gören işletmelerin yıllık faaliyet raporları Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi İçerik Öğelerinden oluşturulan 39 ölçüt kullanılarak içerik analizine tabi tutulmuştur. İçerik analizinde kukla değişkenler kullanılarak yapılan puanlama sonrasında işletmelerin entegre rapor skoru ve her bir içerik ögesi için ortalama skorlar hesaplanmıştır. Hesaplanan bu skorlar ile işletmelerin 2016 yılındaki kurumsal yönetim derecelendirme notları SPSS 20 İstatistiksel Analiz Programı aracılığıyla Pearson Korelasyon analizine tabi tutulmuştur. Yapılan hesaplamalar ile analiz sonuçlarını şu şekilde özetlemek mümkündür:

- İçerik analizi sonucunda 2016 yılında BİST Kurumsal Yönetim Endeksi'nde işlem gören işletmelerin 2016 yılına ait yıllık faaliyet raporlarının yüzde 87,5'inin Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi İçerik Öğelerine uygun olarak hazırlandığı görülmüştür.
- İşletmelerin yıllık faaliyet raporlarının içerik analizi sonucunda hesaplanan entegre rapor skorları ile kurumsal yönetim derecelendirme notları arasında pozitif yönlü bir korelasyon olduğu tespit edilmiştir.
- İşletmelerin yıllık faaliyet raporlarının içerik analizi sonucunda hesaplanan Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi İçerik Öğeleri skorları ile kurumsal yönetim derecelendirme notları arasında pozitif yönlü bir korelasyon olduğu tespit edilmiştir.

Bu sonuçlar doğrultusunda Ülkemizde BİST Kurumsal Yönetim Endeksi'nde işlem gören ve etkin bir kurumsal yönetim sistemine sahip olan işletmeler tarafından hazırlanan raporların Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi İçerik Öğeleri ile uyumlu olduğu, bu işletmelerin entegre raporlamayı kolaylıkla benimseyebileceği ve uygulayabileceği söylenebilir.

KAYNAKÇA

Becht, M., Bolton, P., Röell, A. (2002). Corporate Governance and Control, Finance. *Working Paper*. http://ssrn.com/abstract_id=343461 (09.08.2017)

<https://www.kap.org.tr/tr/Endeksler> (21.05.2017)

IIRC. (2013). *International Integrated Reporting Framework*. <http://integratedreporting.org/resource/international-ir-framework/> , (09.08.2017)

IoDSA. (2016). *King IV Report on Corporate Governance for South Africa 2016*.

http://c.ymcdn.com/sites/www.iodsa.co.za/resource/collection/684B68A7-B768-465C-8214-E3A007F15A5A/IoDSA_King_IV_Report_-_WebVersion.pdf (09.08.2017)

OECD (2004). *Principles of Corporate Governance*.

OECD. (2015). *G20/OECD Kurumsal Yönetim İlkeleri*. <https://www.oecd.org/daf/ca/Corporate-Governance-Principles-TUR.pdf> (10.08.2017)

SPK. (2003). *Kurumsal Yönetim İlkeleri*.

The Committee on the Financial Aspects of Corporate Governance and Gee and Co. Ltd. (1992). *The Financial Aspects Of Corporate Governance-Cadbury Raporu*. <http://www.ecgi.org/codes/documents/cadbury.pdf> , (11.08.2017)

www.accountingforsustainability.org/ (10.08.2017)

Yüksel, F. (2017). *Entegre Raporlama Finansal ve Finansal Olmayan Bilgilerin Entegrasyonu*. Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım .